

Siekiamybė - vaikų emocinė gerovė

2020-01-14, 11:01

Virginija KESMINĖ

<https://www.ve.lt/naujienos/sveikata/sveikata/siekiamybe---vaiku-emocine-gerove-1765436/>

Seimas pritarė iniciatyvai 2020-uosius metus paskelbti Vaikų emocinės gerovės metais. Šiemet bus siekiama atkreipti visuomenės dėmesį į vaikų emocinės gerovės svarbą, sudaryti kuo palankesnes sąlygas jai kurti. Norima, kad bendradarbiautų sveikatos, švietimo, socialinių paslaugų sektoriai ir būtų teikiama reikalinga pagalba su problemomis susiduriantiems vaikams, tėvams ir mokytojams. Klaipėdos pedagoginės psichologinės tarnybos vadovė Ulijana Petraitienė teigia, kad pagalbos poreikis yra labai didelis, tad šiemet ir kitais metais planuojama didinti tarnyboje dirbančių psichologų etatų skaičių.

Centrinė valdžia ketina siekti, kad būtų daugiau dėmesio skirta socialinėms ir emocinėms kompetencijoms ugdyti, psichologinės pagalbos prieinamumui mokyklose didinti, saugumui internete stiprinti, tėvystės įgūdžiams ugdyti. Taip pat norima, kad psichologinės problemos, krizės, psichikos sutrikimai būtų atpažįstami, diagnozuojami ir pagalba pradėdama teikti kuo anksčiau.

Psichologinę pagalbą vaikams, jų tėvams ir pedagogams teikianti Klaipėdos pedagoginė psichologinė tarnyba (PPT) kasmet sulaukia vis didesnio srauto žmonių. Pasak U. Petraitienės, kasmet daugėja elgesio, emocijų, autizmo spektro sutrikimų turinčių vaikų.

Per 2019 metus buvo suteikta 11 270 paslaugų (2018 m. - 10 354).

„Vaikų linijos“ Klaipėdos savanoriai ir psichologai atsiliepė ir dirbo 1 764 darbo valandas, emocinė pagalba buvo suteikta 6 132 vaikams.

„Manome, kad didžiausią pagalbą reikia suteikti ankstyvajame amžiuje. Dėl to labai daug dirbame su ugdymo įstaigomis, kad mokytojai, auklėtojai greičiau pastebėtų problemas, jas atpažintų, bendrautų su tėvais ir, gavę sutikimą, vaikus atsiųstų įvertinti pas mus. Turime metodikas, pagal kurias galime labai greitai įvertinti ir pradėti kuo greičiau teikti pagalbą, jei jos reikia“, - sakė U. Petraitienė.

Pagal normatyvus, 2 000 vaikų turėtų tekti vienas psichologas, logopedas, specialusis pedagogas. Tačiau Klaipėdos PPT psichologų skaičius yra nuolat didinamas, kadangi turimų specialistų nebeužtenka.

Šiomet nuo rugsėjo darbą jau turėtų pradėti psichologai, dirbsiantys su ikimokyklinėmis ugdymo įstaigomis - įsteigti 5 nauji etatai. Tarnyboje šiuo metu yra 44 etatai, iš jų 25 - psichologų. Tikėtina, kad jau kitais metais Klaipėdos PPT etatų skaičius pasieks 50.

Tačiau, pašnekovės teigimu, problema tampa neadekvatus atlygis tarnybos specialistams.

„Mūsų tarnybos specialistai dirba po 40 valandų per savaitę, mokyklų specialieji pedagogai - po 23 valandas per savaitę. Gauti tą patį atlyginimą, bet dirbti skirtingą valandų skaičių nėra visai teisinga mūsų darbuotojų atžvilgiu. Tai yra klausimai, kuriuos reikėtų peržvelgti, nes mes nuolat investuojame, kad būtų keliama mūsų specialistų kvalifikacija“, - kalbėjo U. Petraitienė.

Ji pridūrė, kad labai reikalinga teikti pagalbą ikimokyklinių įstaigų auklėtojams, nes jie vis dažniau susiduria su labai skirtingais elgesio, raidos sutrikimais. Tai tampa iššūkiu dirbti įprastą darbą.

„Mūsų ateitis prasideda nuo ikimokyklinės įstaigos, nuo darželio, kur ankstyvajame raidos amžiuje labai svarbu sudėlioti kiek įmanoma daugiau ugdymo dalykų, surasti kuo daugiau elgesio ir emocinių problemų sprendimo formų, padėti sustiprėti pačioms auklėtojoms. Mes turime ne tik „sunkėjančius“ vaikus, bet ir „sunkėjančius“ tėvus. Jų supratimo lygmuo, kam viso to reikia, dažnai yra žemas, dėl to vaikas vėliau gauna pagalbą“, - apgailestavo U. Petraitienė.

Šiais metais tarnyba planuoja pradėti dirbti ir su nusikalsti linkusiais vaikais. Tarnyba tikisi, kad galės padidinti ne tik savo teikiamų paslaugų spektrą, bet ir patalpų, kuriose dirba, plotą. Jei tarnybai bus skirtos papildomos patalpos, bus įrengta daugiau kabinetų specialistams, konsultavimo erdvėms.

„Darbo tikrai nemažėja, bet ir mes stiprėjame, pagal galimybes atnaujinome metodines priemones. Stengiamės planuoti strategiškai, kad galėtume užtikrinti paslaugų kokybę. Norisi, kad būtų ir palanki aplinka, kuri taip pat formuoja nuotaiką, emocijas. Džiaugiuosi, kad kolektyvas yra susitelkęs“, - kalbėjo U. Petraitienė.

Mes turime ne tik „sunkėjančius“ vaikus, bet ir „sunkėjančius“ tėvus.

Ulljana PETRAITIENĖ, Klaipėdos pedagoginės psichologinės tarnybos vadovė

INFORMACIJA

Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) duomenimis, 10-20 proc. pasaulio vaikų ir paauglių patiria psichikos sveikatos sutrikimus, o pusė visų psichikos sveikatos sutrikimų prasideda iki 14 m. 2017-2018 m. duomenimis, Lietuvoje 13 proc. mokyklinio amžiaus vaikų ir paauglių turėjo emocinių ir elgesio sutrikimų.

Lietuvos mokinių Sveikatos ir gyvensenos (HBSC) 2018 metų tyrimas parodė, kad Lietuvoje kas ketvirtas vis dar patiria patyčias, o kas trečias vaikas patiria žemą emocinę gerovę. 2017 m. atliktas lyginamasis tyrimas apie vaikų gerovę Baltijos šalyse (Lietuva, Latvija, Estija) parodė, jog Lietuvoje vaikai dažniau nei jų bendraamžiai Latvijoje ir Estijoje jaučiasi vieniši, pykti, liūdni ir prislėgti. Kas penktas vaikas susiduria su neigiamais reiškiniais bendraudamas su tėvais arba prastai sutaria su bendraamžiais, o kas ketvirtas neturi draugų ar pažįstamų, su kuriais galėtų leisti laisvalaikį.

PSO duomenys atskleidžia, jog vaikai, siekdami užmaskuoti vienišumo, pykčio ir liūdesio emocijas, vis anksčiau pradeda vartoti psichiką veikiančias medžiagas, kurios susijusios su paauglių savižudybėmis. 2017 m. kas trečio Lietuvoje mirusio 15-19 m. žmogaus mirties priežastis buvo savižudybė. Nors 8 iš 10-ies vaikų prieš mėgindami žudytis apie tai užsimena, tačiau suaugusieji nemoka identifikuoti šių ženklų.